

Yläkouluselvitys 2018
Valtuustoseminaari 19.9.2018
Kaija Tarvainen

TOIMEKSIANTO YLÄKOULUSELVITYKSEN TEKEMISELLE VUONNA 2018 (1)

Kunnanvaltuuston (13.12.2017 § 93) hyväksymän Vuoden 2018 ja suunnitelmavuosien 2018 -2020 **talousarvion** mukaan

”Palveluiden järjestämisessä mukaan luokkien yläluokkien opetus Tervon kunnan tehtävänä on varmistaa hyvät palvelut kuntalaisille

- kuntalaisia kuullen
- kunnan omina palveluina, ostopalveluina tai yhteistyössä naapurikuntien kanssa

TOIMEKSIANTO YLÄKOULUSELVITYKSEN TEKEMISELLE VUONNA 2018 (2)

Vuonna 2018 kaikki yläluokkien **kotikunnassa säilyttämiseen tähtäävät vaihtoehdot selvitetään** yhteistyössä henkilöstön ja huoltajien kanssa.

Vuonna 2016 aloitettuja neuvotteluita naapurikuntien kanssa jatketaan yläluokkien opetuksen järjestämisestä ko. kunnissa siinä vaiheessa, kun opetus pienille yläluokkien ikäluokille omassa kunnassa ei ole pedagogisesti perusteltua eikä taloudellisesti, lukujärjestysteknisesti ja oppilaiden kuljetusjärjestelyiden suhteen mahdollista.”

YLÄLUOKKIEN OPETUSJÄRJESTELYJEN VALMISTELUTYÖN TOIMENPANIJAT JA TEHTÄVÄT (1)

Yläluokkien opetusjärjestelyjen selvittämisen valmistelutyö tehdään viranhaltijatyönä.

Hallintojohtaja ja rehtorit, apunaan **toimistosihteerit** ja **järjestelmäasiantuntija**, kantavat valmistelusta päävastuun.

Opettajat osallistuvat asiantuntijoina erityisesti siihen valmisteluun, jossa tarkastellaan yläluokkien opetuksen järjestämistä omassa kunnassa vähenevästä oppilasmäärästä huolimatta.

Oppilaat, huoltajat ja kuntalaiset osallistuvat selvityksen tekemiseen palvelujen käyttäjien näkökulmasta.

YLÄLUOKKIEN OPETUSJÄRJESTELYJEN VALMISTELUTYÖN TOIMENPANIJAT JA TEHTÄVÄT (2)

Työryhmä (siv.ltk:n nimeämä)

- Siv. ltk. puheenjohtaja / huoltajien edustaja **Touko Raatikainen**
- Vanhempien edustaja **Tanja Karhatsu**
- Henkilöstön edustaja **Pekka Koponen**
- Rehtori **Kimmo Honkanen**
- Hallintojohtaja **Kaija Tarvainen**
- Lapsi- ja nuorisoneuvoston edustajat/Oppilaskunnan edustajat
- **Meija Lipponen** ja
- **Eevert Kuosmanen**

Sivistyslautakunta

Seuraa ja ohjaa selvityksen tekemistä

Valmistelutyön edetessä **työryhmä tekee sivistyslautakunnalle esitykset vaihtoista malleista**

- pedagogisten, taloudellisten, lukujärjestysteknisten ja kuljetuksiin liittyvien reunaehtoien sekä
- huoltajilta, oppilailta, kuntalaisilta ja opetushenkilöstöltä saadun palautteen perusteella
- mallien vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat sekä riskit kartoitetaan.

SELVITYKSEN TEKEMISEN SISÄLLÖT JA AIKATAULUT

Perustietojen kokoaminen kevätsyksy 2018

- Lakiperusteet, toimintaympäristö
- Oppilas- ja väestöennusteet
- Opetusjärjestelyt
- Henkilöstö ja työmäärät
- Kuljetukset
- Koulurakennus
- Ateriat
- Kustannukset, valtionosuudet
- Muiden kokemukset
- Kuulemiset

Vaihtoehtoisten mallien valmistelu ja yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen ja mallintaminen naapurikuntien kanssa lokakuun loppuun mennessä

Kuulemiset ja lausunnot marraskuun puoliväliin mennessä

Loppuraportti päätöksentekoon sivistyslautakunnasta marraskuun lopussa viikolla 48

PÄÄTÖKSENTEKO

Kunnanhallitus

**Valmisteleo asian valtuustolle
sivistyslautakunnan valmisteleman
Yläkouluselvitys 2018 –
loppuraportin pohjalta joulukuun
alussa**

Kunnanvaltuusto

**Päätää asiasta viimeistään vuoden 2019
talousarvion hyväksymisen yhteydessä
joulukuussa viikolla 50 tai 51**

KUNTALAISTEN, HUOLTAJIEN, OPPILAIDEN JA HENKILÖSTÖN OSALLISTAMINEN (1)

- Osallistamisessa hyödynnetään **kunnan verkkosivuja ja kunnan omia Facebook-sivuja**. Kaikki julkiset valmisteluaineistot tallennetaan kunnan verkkosivuille. Kunnan omilla Facebook-sivuilla jaetaan ko. aineistoja ja mahdollistetaan kuntalaisten osallistuminen aineistojen kommentointiin. Valmistelevat viranhaltijat seuraavat kommentointia ja vastaavat esitettyihin kysymyksiin.
- Lisäksi käytetään sähköisiä kyselytyökaluja esimerkiksi **e-raatia**.
- Sähköisin työkaluin toimeenpannut kyselyt toteutetaan myös kunnanvirastolta, kirjastolta tai koululta saatavilla paperikyselyillä.
- Kunnan verkkosivuille perustetaan **"Yläkouluselvitys 2018"- sivukokonaisuus**, johon kaikki valmistelumateriaali ja koosteet kuntalaisten kommenteista.
- Valmistelun etenemisestä **tiedotetaan paikallislehti Sisä-Savossa**.
- Selvityksen valmistelussa otetaan huomioon kaikki valmisteluaineistot.

KUNTALAISTEN, HUOLTAJIEN, OPPILAIDEN JA HENKILÖSTÖN OSALLISTAMINEN (2)

- **Kouluverkko muuttuu, entä kouluverkkosuunnittelu?” – tutkimus, (Sami Tantarimäki ja Anni Törhönen):**

”Jatkuvassa muutoksessa kouluverkkosuunnittelun on kyettävä vastaamaan niihin

- opetuksen laadun tasa-arvon,
- eriytymisen,
- eriarvoistumisen,
- vaihtoehtojen,
- kerrannaisvaikutusten ja
- valintojen haasteisiin,

joita liittyy niin aluekehittämisen, lähipalveluiden järjestämisen, opetuksen kuin yhteisöllisyyden kokonaiskuvaan.

Suunnittelussa on tartuttava osallisuuden ja kumppanuuden edistämisyrittämyksiin sekä keskusteltava niin tulevaisuuden sivistyskunnan kuin uuden maakunnankin tavoitteista.”

OPPILAIKEN – LASTEN JA NUORTEN OSALLISTAMINEN (3)

Osallisuuteen kuuluu

- Oikeus **saada tietoa** itseä koskevista suunnitelmista ja päätöksistä
- Oikeus **ilmaista mielipiteensä** niistä
- Oikeus **tulla kuulluksi ja vaikuttaa** omiin asioihin

Lapsen ja nuoren näkemykset on **otettava huomioon** hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

Osallisuus **toteutuu**, kun lapsella ja nuorella on **kokemus** siitä, että hän on voinut vaikuttaa itseään koskevissa asioissa.

YHTEISTYÖ NAAPURIKUNTIEN KANSSA

- Ensimmäisen kerran naapurikuntien opetustoimen edustajien kanssa neuvoteltiin mahdollisesta yhteistyöstä yläluokkien opetuksen järjestämisessä **2.12.2016**.
- Sovittiin, että Tervon kunta laatii kartan yläluokkien oppilaiden kotipaikoista sekä toimintamallin yläluokkien opetuksen järjestämisestä yhteistyöstä naapurikuntien kanssa. Toimintamallissa otetaan kantaa opetuksen järjestämisvastuuseen, kotikuntakorvausten jakautumiseen ja koulukyytien järjestämiseen. Selvityksen perusteella jatketaan yhteistyön suunnittelua.
- Seuraava neuvottelu naapurikuntien opetustoimen edustajien kanssa **24.9.2018**

TUTUSTUMISVIERAILUT

- Vierailu Rautavaaralle 21.2.2018
- Vierailu Kaaville ja Tuusniemelle 18.4.2018

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

Lapsivaikutusten arviointi osana kokonaisvaltaista ennakoarviointia

- Päätöksiä **valmisteltaessa** tarkastellaan ja arvioidaan **etukäteen** ja riittävän **laajasti** esityksen **vaikutuksia lasten hyvinvointiin, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen**
- Mitä **näkökulmia** tulee huomioida, kun kunnassa tehdään kouluverkkoa koskevia päätöksiä?
- Ennakoarviointi mahdollistaa **eri vaihtoehtojen vertailun** ja parhaan ratkaisun löytämisen.
- Tuottaa **tietoa päätöksenteon pohjaksi** sekä **mahdollistaa ja varmistaa** YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisen **lapsen edun harkinta päätösten valmistelussa.**
- Arvioinnit ovat **julkisia**, joten päätöksentekoprosessi myös läpinäkyvämpi

Kokonaisvaltainen ennakoarviointi

- Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset
- Taloudelliset vaikutukset
- Vaikutukset kunnan väkimäärän ja ikärakenteen kehitykseen
- Vaikutukset kunnan imagoon, julkisiin ja yksityisiin palveluihin, kehitykseen ja tulevaisuuteen
- Seudulliset vaikutukset
- Ympäristövaikutukset

LAPSIVAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI YK:N LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUKSEN MUKAISESTI

- **Lapsen edun ensisijaisuus** (3. artikla)
- **Syrjimättömyys** (2. artikla)
- Lapsen **oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen** (6. artikla)
- Lapsen **näkemyksen kunnioittaminen ja lapsen oikeus tulla kuulluksi** (12. artikla)

LAPSIVAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI PROSESSINA

- **Tunnistetaan, onko asiassa tarve lapsivaikutusten arvioinnille**
- **Aloitetaan tarkempi vaikutusten arviointi** (samat valmistelevat viranhaltijat tekevät moniammatillisesti yli hallintokuntarajojen; kartoitetaan olemassa oleva tieto; määritellään arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot ja arviointikysymykset; kerätään tieto myös lapsilta ja nuorilta; tiedon pohjalta tunnistetaan päätösvaihtoehtojen myönteiset ja kielteiset vaikutukset; tunnistetaan eri vaikutusten merkittävyys; tehdään kokonaisarvio vaikutuksista; laaditaan ja raportoidaan johtopäätökset ja suositukset jatkovalmistelua ja päätöksentekoa varten; julkaistaan arvioinnin tulokset)
- **Otetaan arvioinnin tulokset** (havainnot, johtopäätökset ja suositukset) **huomioon** valmistelussa ja päätöksenteossa
- **Tehdään päätös asiasta ja tiedotetaan** siitä myös lapsille ja nuorille
- **Seurataan päätöksen toimeenpanoa ja arvioidaan toteutuneet vaikutukset.**

LAPSIVAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI YLÄKOULU-SELVITYKSESSÄ 2018 1

- **Tarve lapsivaikutusten arvioinnille** on tunnistettu
- **Lapsivaikutusten arviointi on aloitettu** (samat valmistelevat viranhaltijat ovat tehneet ja tekevät jatkossa myös *moniammatillisesti yli hallintokuntarajojen*)
- olemassa olevat perustiedot on pääosin kartoitettu
- arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot on määritelty
- arviointikysymykset on osin määritelty
- tieto on osin kerätty myös lapsilta ja nuorilta
- tiedon pohjalta tunnistetaan päätösvaihtoehtojen myönteiset ja kielteiset vaikutukset; tunnistetaan eri vaikutusten merkittävyys; tehdään kokonaisarvio vaikutuksista; laaditaan ja raportoidaan johtopäätökset ja suositukset jatkovalmistelua ja päätöksentekoa varten; julkaistaan arvioinnin tulokset
- **Otetaan arvioinnin tulokset** (havainnot, johtopäätökset ja suositukset) **huomioon** valmistelussa ja päätöksenteossa
- **Tehdään päätös asiasta ja tiedotetaan** siitä myös lapsille ja nuorille
- **Seurataan päätöksen toimeenpanoa ja arvioidaan toteutuneet vaikutukset.**

LAPSIVAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI YLÄKOULU-SELVITYKSESSÄ 2018 2

SWOT-analyysit

- Yläkoulu Tervossa / Yläkoulu naapurikunnissa (kevät 2018 kouluvierailujen yhteydessä, opetushenkilöstö arvioijana; *syksy 2018 Kodin ja koulun päivässä Vanhempainyhdistyksen toimeenpanemana, huoltajat arvioijina, viranhaltijat koonneet analyysit; jatkavat prosessia*)
- Sisäiset ja ulkoiset tunteet (syksy 2018 Kodin ja koulun päivässä opettajat toimeenpanijoina, huoltajat ja oppilaat arvioijina; viranhaltijat koonneet analyysit; jatkavat prosessia)
- Vaihtoehtoiset mallit (syksy 2018 Kodin ja koulun päivässä opettajat toimeenpanijoina, huoltajat ja oppilaat arvioijina; viranhaltijat koonneet analyysit; jatkavat prosessia)

Otakantaa.fi –sivusto (järjestelmäasiantuntija kokoaa, viranhaltijat jatkavat prosessia)

Kuulemiset

Lausunnot selvityksen loppuraportista

LAPSIVAIKUTUSTEN JA KOKONAISVAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI YLÄKOULUSELVITYKSESSÄ 2018 LISÄKSI JATKOSSA

Lapsivaikutusten arvioinnissa mm.

- **Erityisryhmien** kuuleminen
- Kuntalaisten, huoltajien, oppilaiden ja henkilöstön kuuleminen – myös **niiden, jotka eivät ole somessa** (oppilaskunnan / opettajien fasilomat; luokkakohtaiset arvioinnit; e-raati; Zef-työkalu?; Otakantaa.fi; paperikyselyt; lausuntopyynnöt Oppilaskunnalle, Lapsi- ja nuorisoneuvostolle, Vanhempainyhdistykselle, OAJ Tervon paikallisyhdistys ry:lle ja opetushenkilöstölle)
- **Moniammatillinen**, hallintokuntien yhdessä tekemä lapsivaikutusten arviointi mm. perusturvan (lapsiperheiden sosiaalityö), terveydenhuollon (kouluterveydenhoito) ja oppilashuollon (koulupsykologi, kuraattori, sosiaalityöntekijä ja opetustoimen henkilöstö) arvioijina

Kokonaisvaikutusten arvioinnissa mm.

- **Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset**; rehtori, hallintojohtaja, opetustoimen henkilöstö ja Yhteistyötoimikunta arvioijina
- **Taloudelliset** vaikutukset; hallintojohtaja, kunnanjohtaja, tekninen johtaja, palkanlaskija ja kirjanpitäjät / naapurikuntien opetustoimen viranhaltijat arvioijina
- Vaikutukset **kunnan väkimäärän ja ikärakenteen kehitykseen**; kunnan laajennettu johtoryhmä arvioijana
- Vaikutukset **kunnan imagoon**, julkisiin, yksityisiin ja 3. sektorin **palveluihin, kehitykseen ja tulevaisuuteen**; kunnan laajennettu johtoryhmä arvioijana
- **Seudulliset** vaikutukset; tulevaisuuden sivistyskunta/maakunta; kunnan laajennettu johtoryhmä/ naapurikuntien opetustoimen viranhaltijat arvioijina
- **Ympäristövaikutukset**; tekninen johtaja, ympäristöterveystoimen viranhaltijat, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja arvioijina

VANHEMPAIN- JA KUNTALAISTEN TILAISUUDET

- Vanhempainilta 1.12.2015
- Kuntalaistilaisuus 30.8.2018
- Kodin ja koulun yhteistoimintapäivä 8.9.2018

TYÖRYHMÄN KOKOUS 1: 26.6.2018

- Sivistyslautakunnan käsittelyt
- Vierailuihin valmistautuminen; Kuvaus Tervon yläluokkien nykyisistä opetusjärjestelyistä / Kysymykset vierailuille
- Vierailu **Rautavaaralle** 21.2.2018
- **Nelikenttäanalyysi** vierailuja koskien: Visio tulevaisuudesta, yläluokkien opetus omassa kunnassa / Visio tulevaisuudesta, yläluokkien opetus ostetaan naapurikunnista
- Vierailu **Kaaville ja Tuusniemelle** 18.4.2018
- **Oppilasmääräennusteet**: koko koulu 2018-2025; Syntyneet lapset 2010-2017, Maistraatin tiedot 12.2.2018 ja Yläluokkien oppilasmäärät 2018-2031
- **Alustavat arviot opettajien työmääristä** 2018-2023
- **Oppilaiden kotipaikat** kartalla

TYÖRYHMÄN KOKOUS 2: 14.9.2018

- Työryhmän muistio 1, Sivistyslautakunnan pöytäkirja 10.9.2018 § 77
- **Kuntalaistilaisuuden** 30.8.2018 esitysmateriaalit / Muistio 30.8.2018
- **Kodin ja koulun päivän** 8.9.2018 Huoltajien näkemykset Yläkoulun säilyttämisestä kotikunnassa; Opetuksen järjestämisestä yhteistyössä naapurikuntien kanssa; Vaihtoehtoisista yläkoulumalleista / Oppilaiden näkemykset vaihtoehtoisista yläkoulumalleista
- **Oppilasennusteiden tarkistukset** / Syntyneiden ja kuntaan muuttaneiden osuudet toteutuneissa oppilasmäärissä
- **Rehtorin ja opettajien Yläkoulu Tervossa – pedagoginen selvitystyö**
- **Tiedoksi:** Naapurikuntien sivistysjohtajien ja rehtoreiden neuvottelut 24.9 / Valtuustoseminaari 19.9.2018 / Lapsivaikutusten arviointi / Yläluokkien opetuksen järjestäminen pienissä kunnissa / Asiantuntijoiden käyttö selvityksessä
- **Kuntalaisten osallistaminen:** Kunnan nettisivut Yläkouluselvitys 2018, Otakantaa.fi-sivusto / mm. Tervolainen-facebook

SIVISTYSLAUTAKUNNAN KÄSITTELYT 1

- **1. Työryhmän nimeäminen** (Siv.ltk § 35, 26.4.2016 / Siv.ltk § 41, 2.6.2016)
- **2. Työryhmän nimeäminen; Neuvottelujen aloittaminen naapurikuntien kanssa** (Siv.ltk § 69, 22.11.2016)
- **3. Naapurikuntien kanssa käydyt neuvottelut ja yhteistyön kartoitukset** sekä omassa kunnassa esitetyt näkemykset yläluokkien opetuksen järjestämisen vaihtoehtojen selvittämisestä (Siv.ltk § 75, 9.12.2016 / Siv.ltk § 19, 15.3.2017)
- **4. Opetushallituksen näkemykset** yläluokkien opetuksen järjestämisen vaihtoehtoista; Opetushenkilöstön, työryhmän, sivistyslautakunnan ja huoltajien osallistuminen asian selvittämiseen ja vaihtoehtojen tarkasteluun. (Siv.ltk § 26, 4.5.2017).

SIVISTYSLAUTAKUNNAN KÄSITTELYT 2

- **5. Yläluokkaselvityksen 2018 sisällön, vastuutahojen ja aikataulujen määrittely** (perustiedot; vaihtoehtoiset mallit; kuntalaisten, huoltajien, oppilaiden ja henkilöstön osallistaminen; lapsivaikutusten arviointi; tiedottaminen; yhteistoiminta; valmistelu; päätösten teko) Siv.ltk 26.4.2018 § 51
- **6. Työryhmän täydentäminen ja kevään selvitykset** Siv.ltk 28.6.2018 § 64
- **7. Työryhmän täydentäminen ja kuntalaistilaisuuden 30.8.2018 aineistot** Siv.ltk 10.9.2018 § 77
- **8. Seuraava kokous 2.10.2018**
Valtuustoseminaari 19.9.2018

TALOUDELLISET VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN OSAAMINEN JA SOPIMUSTEN HALLINTA - KOULUTUKSET

- 18.5.2018 **Tilannekatsaus tulevan maakunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta** / Ajankohtaista Pohjois-Savon kuntien taloudesta, Pohjois-Savon Liitto, Tarja Miettinen ja Sanna Lehtonen (hallintojohtaja ja pääkirjanpitäjä)
- 4.9.2018 **Perusopetuksen järjestämistä koskeva sopiminen ja kustannusten laskutus**, Kuntaliitto, Minna Antila ja Sanna Lehtonen (hallintojohtaja, pääkirjanpitäjä ja kirjanpitäjä)
- 4.10.2018 **Savogrow´n alueen kuntatalousiltapäivä**, Kuntaliitto Sanna Lehtonen (kunnanjohtaja, hallintojohtaja, kirjanpitäjät, luottamushenkilöt)

TALOUDELLISET VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

- **Nykyiset kustannukset** (opetus, oppilashuolto, kuljetus, ateriat, siivous, kiinteistökulut) / **vertailu muiden opetuksen järjestäjien kustannuksiin**
- **Nykyiset valtionavut: valtionosuudet** (VM peruspalvelujen valtionosuus, kotikunta 31.12. keskeinen asia ja OKM muu opetus- ja kulttuuritoimi – valtionosuus, opetuksen järjestäjä 20.9., tilastotiedot), **kotikuntakorvaukset** 31.12. -2 vuotta, **lakisääteiset korvaukset/laskutusoikeus** (sijoitettujen lasten opetus, sairaalaopetus ja opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen henkilökustannukset) sekä mahdolliset **OKM:n lisärahoitukset**
- **Tulojen ja todellisten kustannusten vertailu –kunnan oma maksuosuus**
- **Kustannukset, valtionosuudet, kotikuntakorvaukset ja lakisääteiset korvaukset ”Opetus omassa kunnassa” verrattuna ”Opetus naapurikunnissa”**
- **Koulurakennusinvestoinnit ”Opetus omassa kunnassa” verrattuna ”Opetus naapurikunnissa”**

SOPIMUKSET 1

SOPIMUSOIKEUDELLISET PERUSTEET

- **Sitovuus**
- **Lojaliteettivelvollisuus**
- **Sopimusvapaus** (oikeus tehdä sopimuksia valitsemillaan ehdoilla –perusopetuksen järjestämissopimuksen voi tehdä vain *perusopetuslain* tunnistaman perusopetuksen järjestäjän kanssa, kunta päättää, hankkiiko palvelun muualta, sopimuskumppanin valitsemisvapaus, sisältövapaus, muotovapaus -kirjallinen kuitenkin, täytettävä *Kuntalain ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset*, sopimusmuutokset, purkuvapaus-purkumahdollisuudesta sovittava, allekirjoittajien toimivalta hallintosäännössä)
- **Sopimuksen sanamuoto** tulkinnan perusteena
- **Osapuolten yhteinen tarkoitus** tulkintaperusteena (automaattiset rahavirrat tunnettava)
- **Oppilaan koulupaikan määräytyminen** (6 §), **matkat** lähikouluperiaatteen mukaisesti (32 §), koulumatkan päivittäinen kesto enintään 2½ tuntia, lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, enintään 3 tuntia
- **Oppilaiden yhdenvertaisuus** palvelut tulee järjestää yhtäläisesti kaikille, myös sijoitetuille lapsille (HE 66/2013)

SOPIMUKSET 2

SOPIMUSTEN SISÄLTÖ

- Sopijapuolet / Sopimuksen yhteyshenkilöt
- Määritelmät / Sopimuksen tausta ja tarkoitus
- Sopimuksen kohde
- Sopimuskausi / sopimuksen voimassa oloaika / irtisanominen
- Hinta ja maksuehdot
- Sopijapuolten vastuut ja velvoitteet / Viivästys / Virhe
- Sopimuksen siirtäminen ja muuttaminen
- Henkilötietojen käsittely
- Sopimuksen purkaminen / Riitojen ratkaisu ja sovellettava laki
- Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys / Allekirjoitukset
- Sopimuksen julkisuus ja salassa pidettävät laissa määrätyt asiat

KUNNAN VELVOLLISUUS JÄRJESTÄÄ PERUSOPETUSTA (perusopetuslaki 4 §, 6.2 §, 28.1 §)

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta (4 §)

Täyttääkseen tämän velvollisuutensa **kunta osoittaa** oppivelvolliselle 6 §:n 1 momentin mukaisen **lähikoulun** tai muun soveltuvan paikan, jossa perusopetuslain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään (6.2 §)

Perusopetuksessa **oppilaalla on oikeus käydä** 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua (28.1 §)

ASUINKUNNAN MÄÄRITELMÄ

Kunnan esi- ja perusopetuksen järjestämisvelvollisuus perustuu kunnan **alueella asumiseen** (4 §)

Asumista ei ole tarkemmin määritelty perusopetuslaissa tai sen esitöissä

Järjestämisvelvollisuus on sidottu **asuinkuntaan**, ei esim. kotikuntalain mukaiseen **kotikuntaan**

Asumismuotoa ei ole rajattu vaan asua voi esimerkiksi sijaisperheessä, perhekodissa tai lastensuojelulaitoksessa tai muussa laitoksessa

Käytännössä kunnan perusopetuksen järjestämisvelvollisuus on laaja

OPPILAAN KOULUPAIKAN MÄÄRÄYTYMINEN

Kunta päättää, missä muodossa ja mitä menettelyjä noudattaen perusopetuksen järjestämispaiikka määrätään

Olennaista on se, että määräytymisperusteet ovat **yhdenvertaiset eivätkä** ne ole **ristiriidassa** perusopetuslain 6 §:ssä säädetyn ns. **lähikouluperiaatteen kanssa**

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita (6.1 §).

MUUT PERUSOPETUSLAIN MUKAISET OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄT

Kunnan lisäksi perusopetuslain mukaista perusopetusta on **oikeus järjestää**

- rekisteröidyllä yhteisöllä tai säätiöllä, jolle valtioneuvosto on myöntänyt opetuksen järjestämisluvan (7 §)
- valtion oppilaitoksella, jolle opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntämän opetuksen järjestämisluvan (8 §)

KUNNAN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄMISVELVOLLISUUS (perusopetuslaki 4 §)

Kunta voi järjestää perusopetuksen

- **itse** omissa peruskouluissa
- **yhdessä** muiden kuntien kanssa
- **hankkia** perusopetuslain 7 §:ssä tai 8 §:ssä tarkoitetulta opetuksen järjestäjältä

Kuntien välistä yhteistyötä varten voidaan perustaa kuntayhtymä.
Kuntayhtymästä on voimassa, mitä opetuksen järjestäjästä säädetään.

KUNTIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Kunta voi hankkia perusopetuspalvelut muulta kunnalta tai kuntayhtymältä

- perustuu osapuolten väliseen sopimukseen
- sopimukset ovat **vapaaehtoisia**
- perusopetuslakiin **ei sisälly** säännöksiä sopimuksen muodosta
- kuntalain mukainen kuntien yhteistoiminta (KL 8 luku)
- vapaaehtoista

Yhteistoiminnan muodot: yhteinen toimielin ns. vastuukuntamalli, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta, kuntayhtymä

- perustuu aina sopimukseen
- sopimuksen vähimmäisisältö säädetty kuntalaissa

KUNNAN JA MUUN PERUSOPETUSLAIN MUKAISEN OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄN YHTEISTYÖ

Kunta voi järjestää perusopetuksen myös hankkimalla perusopetuspalvelut perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitetulta

- **rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä, jolle valtioneuvosto on myöntänyt perusopetuksen järjestämisluvan** tai perusopetuslain 8 §:ssä tarkoitetulta
- **valtion oppilaitokselta**, jonka järjestämästä perusopetuksesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö
- perustuu aina osapuolten väliseen sopimukseen
- sopimukset ovat vapaaehtoisia
- perusopetuslakiin ei sisälly säännöksiä sopimuksen muodosta

KUNTALAIN MUKAISET KUNTIEN VÄLISEN YHTEISTOIMINNAN MUODOT – KL 8 luku

Perusopetuslain mukaan kunta voi järjestää perusopetuslaissa tarkoitettut palvelut yhdessä muiden kuntien kanssa (4 §)

Kuntien julkisoikeudellisesta yhteistoiminnasta säädetään kuntalain 8 luvussa

Kuntien **yhteistoiminnan muodot** ovat

- yhteinen toimielin ns. vastuukuntamalli
- yhteinen virka
- sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta
- kuntayhtymä

Yhteistoiminnan **perustana on aina sopimus**

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSET PÄIVITETTÄVÄ 2019 LOPPUUN MENNESSÄ

Kuntien yhteistoimintasopimukset on saatettava kuntalain 8 luvussa säädetyn mukaisiksi vuoden 2019 loppuun mennessä (KL 147.5 §) mm.

- yhteistä toimielintä ns. vastuukuntamallia koskeva sopimus ja sen vähimmäisisältö (52 §)
- yhteistä virkaa koskevan sopimuksen vähimmäisisältö (53 §)
- kuntayhtymän perussopimus (56 §)

YHTEINEN TOIMIELIN - KL 51 §

Vastuukuntamalli

Yksi kunta voi hoitaa tehtävän yhden tai useamman kunnan puolesta

Oltava **aina** yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta

Voidaan sopia, että muut kunnat valitsevat osan yhteisen toimielimen jäsenistä

Yhteinen toimielin kuuluu vastuukunnan organisaatioon

SOPIMUS YHTEISESTÄ TOIMIELIMESTÄ – KL 52 §

Yhteistä toimielintä koskevassa sopimuksessa (ns. vastuukunta) **on sovittava ainakin**

- yhteisen toimielimen tehtävistä
- tarvittaessa 8 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuun siirtymisestä
- yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta
- sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta
- Voidaan myös sopia siitä, ettei vastuukunnan kunnanhallituksella ole oikeutta ottaa yhteisen toimielimen päättämää asiaa käsiteltäväkseen

YHTEINEN VIRKA – KL 53 §

Kunnat voivat yhtäpitävillä päätöksillä perustaa yhteisiä virkoja

Viranhaltija on virkasuhteessa kaikkiin kyseisiin kuntiin

Järjestelyssä mukana olevien kuntien **on sovittava ainakin**

- työnantajan velvoitteiden hoitamisesta vastaavasta kunnasta ja kuntayhtymästä sekä
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta

SOPIMUS VIRANOMAISTEHTÄVÄN HOITAMISESTA – KL 54 §

Kunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi

Sopimukseen on otettava tarpeelliset määräykset ainakin

- tehtävän sisällöstä,
- tehtävän hoidon seurannasta,
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä
- sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSESTA AIHEUTUVAN ERIMIELISYYDEN RATKAISEMINEN KL - 63 §

Kuntien yhteistoimintasopimukset ovat luonteeltaan julkisoikeudellisia

Yhteistoimintasopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan **hallintoriitana hallinto-oikeudessa** siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään

Aiemmin vuoden 1995 kuntalaissa säädettiin mahdollisuudesta ratkaista yhteistoimintasopimuksen erimielisyydet välimiesmenettelystä annetun lain mukaan

EU:N YLEINEN TIETOSUOJA-ASETUS (GDPR)

Henkilötietojen käsittelyn ensisijainen ja suoraan sellaisenaan sovellettava säädös 25.5.2018 alkaen

Tietosuoja-asetus

- EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta

Tietosuojalaki – kansallinen lainsäädäntö ja liikkumavaran käyttö

- HE (9/2018 vireillä)

HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN ULKOISTUSTILANTEET

Sopimus, jonka perusteella muu kuin rekisterinpitäjä käsittelee **rekisterinpitäjän** henkilötietoja tämän **lukuun**

Ulkoistettu henkilötietoja koskeva tietojenkäsittelypalvelu (esim. palkanlaskenta)

Tietojärjestelmän osto ja ylläpito

Palvelun hankkiminen (ostopalvelu, palveluseteli)

TIETOSUOJA-ASETUKSEN VAIKUTUKSET

Selkiyttää rekisterinpitäjän ja käsittelijän välistä sääntelyä

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa **määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot** (TSA 4 art.)

- esim. laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä – kunta palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien asiakirjojen rekisterinpitäjä (11 §)

Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, viranomaista, virastoa tai muuta elintä, **joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun** (TSA 4 art.)

- toimii rekisterinpitäjän valtuuttamana ja käsittelee rekisterinpitäjän henkilötietoja
- tämän puolesta ja lukuun (palveluntarjoaja)
- tietosuoja-asetus osoittaa velvollisuuksia myös suoraan henkilötietojen käsittelijälle sopimuksista riippumatta

TIETOSUOJA-ASETUKSEN VAIKUTUKSET – TSA

28 art.

Rekisterinpitäjälle vastuu ”kunnollisen” henkilötietojen käsittelijän valinnasta: käsittelijä, joka

- noudattaa hyvää henkilötietojen käsittelytapaa asianmukaisten teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden avulla
- täyttää tietosuoja-asetuksen vaatimukset
- pystyy huolehtimaan rekisteröidyn oikeuksien toteutumista

Rekisterinpitäjällä kokonaisvastuu myös tietojenkäsittelyn ulkoistustilanteissa

Henkilötietojen käsittelijä ei saa käyttää toisen henkilötietojen käsittelijän palveluksia (ns. alihankkijoita) ilman rekisterinpitäjän kirjallista ennakkolupaa

Sopimus- ja ohjeistuspakko

”Henkilötietojen käsittelyä on määritettävä sopimuksella tai muulla jäsenvaltion lainsäädännön mukaisella asiakirjalla, joka sitoo henkilötietojen käsittelijää suhteessa rekisterinpitäjäänsäädettyä erityisesti, että henkilötietojen käsittelijä käsittelee henkilötietoja ainoastaan rekisterinpitäjän antamisen dokumentoitujen ohjeiden mukaisesti....”

SOPIMUSVAATIMUS – TSA 28 art.

Henkilötietojen käsittelyn ulkoistustilanteissa rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän välillä **on oltava kirjallinen sopimus**

- joko erillinen sopimus henkilötietojen käsittelystä tai
- integroituna muuhun sopimukseen

Asetus asettaa **minimitason** sopimukseen sisältyville **ehdoille**

- yksilöivät käsittelyn kohde ja kesto, käsittelyn luonne ja tarkoitus, henkilötietojen tyyppi ja rekisteröityjen ryhmät,
- rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuudet ja oikeudet

SOPIMUKSEEN OTETTAVAT EHDOT – TSA 28 art.

Erityisesti tulee sopia, että henkilötietojen käsittelijä

- käsittelee henkilötietoja vain rekisterinpitäjän ohjeiden mukaan
- varmistaa salassapitovastuiden ulottumisen kaikkiin, jotka osallistuvat käsittelyyn
- käyttää riittäviä teknisiä ja organisatorisia suojakeinoja -> toteuttaa 32 artiklan vaatimukset
- ei käytä toisia henkilötietojen käsittelijöitä (ns. alihankkijoita) ilman rekisterinpitäjän kirjallista lupaa ja nämä sidottava samoihin vastuisiin
- avustaa rekisterinpitäjää yksilöiden pyyntöihin liittyen
- ilmoitettava tietovuoto
- yhteistyön päättymisen huomioitava: henkilötietojen palauttaminen ja poisto
- käsittelijän annettava tarpeelliset tiedot näyttääkseen noudattavansa 28 art. mukaisia vaatimuksia

TYÖKALUJA

Kuntaliitto on yhteistyössä Kuntahankinnat Oy:n, Hansel Oy:n ja Julkisen hankintojen neuvontayksikön kanssa laatinut malliehdot tietosuojan huomioimiseksi sellaisissa sopimuksissa, joissa palveluntuottaja käsittelee tilaajan henkilötietoja tilaajan puolesta

Ohjeistuksen tietosuoja-asetuksen huomioiminen kilpailutettaessa julkisia hankintoja

VAIHTOEHTOISET MALLIT YLÄLUOKKIEN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ 1

YLÄLUOKKIEN OPETUS TERVOSSA

Ykkösvaihtoehto

Kaikki opetuksen kotikunnassa säilyttämisen mahdollisuudet selvitetään

YLÄLUOKKIEN OPETUS YHTEISTYÖSSÄ /OSTOPALVELUNA NAAPURIKUNNAN/KUNTIEN KANSSA

Yläluokkien opetuksen järjestäminen yhteistyössä/ostopalveluna naapurikunnan/kuntien kanssa siinä vaiheessa, jos opetus pienille yläluokkien ikäluokille omassa kunnassa ei ole pedagogisesti perusteltua eikä taloudellisesti, lukujärjestysteknisesti ja oppilaiden kuljetusjärjestelyiden suhteen mahdollista

VAIHTOEHTOISET MALLIT YLÄLUOKKIEN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ 2

1. YLÄLUOKKIEN OPETUS TERVOSSA

Pedagogisten vaihtoehtoisten mallien selvittäminen (rehtori ja opettajat)

Tukena mm.

Yhteiset opettajat

Etäopetus (Digi-opetus)

YLÄLUOKKIEN OPETUS
YHTEISTYÖSSÄ /OSTOPALVELUNA
NAAPURIKUNNAN/KUNTIEN KANSSA

2. **Kaikki yläluokkalaiset
Karttulassa** (ostopalvelu)

3. **Kaikki yläluokkalaiset
Vesannolla** (ostopalvelu)

4. **Yläluokkalaiset
naapurikunnissa asuinpaikan
mukaan** (ostopalvelu)

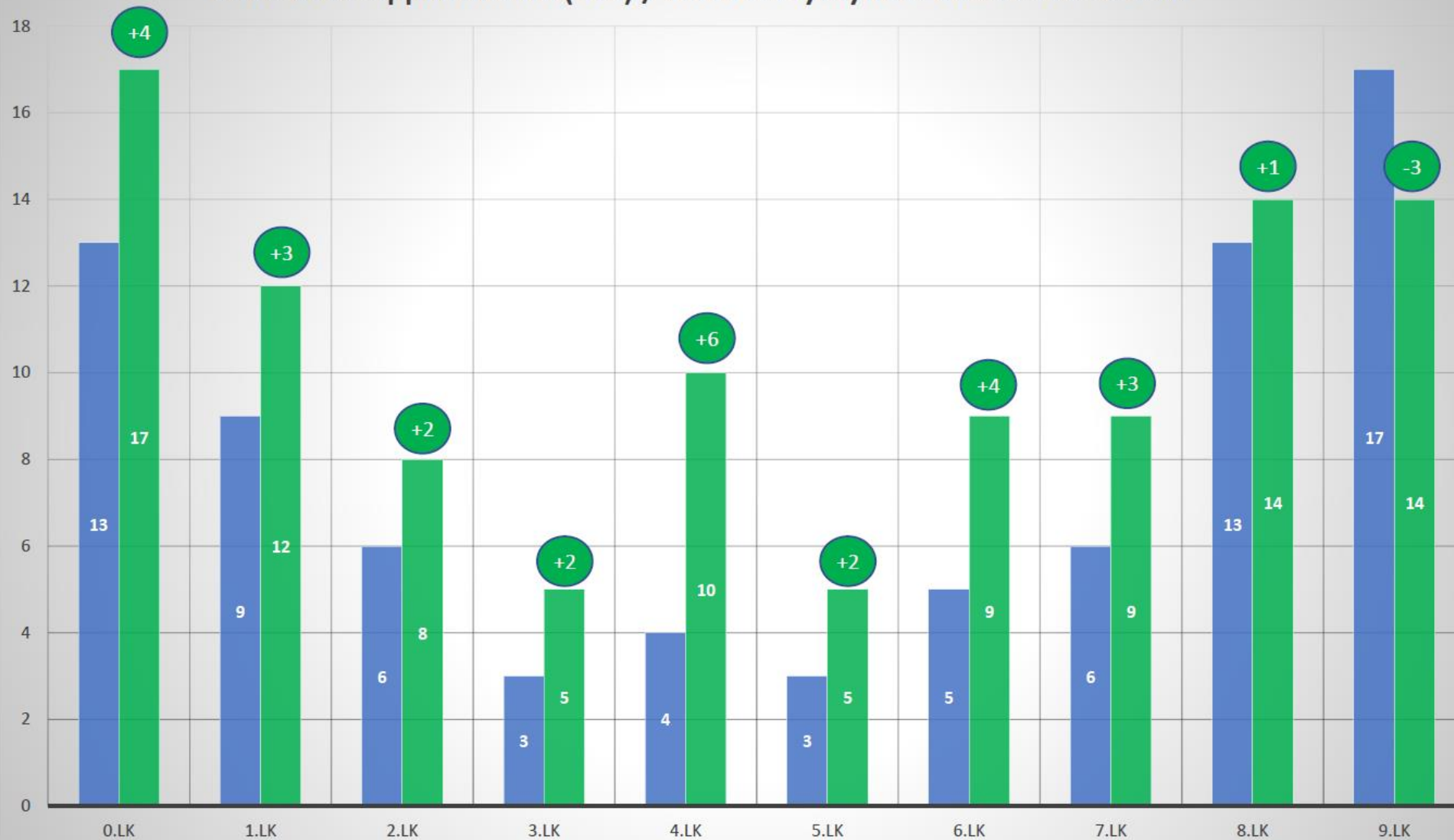

SELVITYKSEN TEKEMISEN TÄMÄNHETKINEN TILANNE

- Opettajat ja rehtori valmistelevat pedagogisia ratkaisuja yläkoulun säilyttämiseksi Tervossa
- Hallintojohtaja neuvottelee naapurikuntien opetustoimen viranhaltijoiden kanssa yhteistyöstä
- Selvityksen teossa on kuultu ja kuullaan ulkopuolisia asiantuntijoita (Kuntaliiton erityisasiantuntija perusopetus Mari Sjöström; Kuntaliiton lakimies Minna Antila; Kuntaliiton kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen)
- **FCG:n** johtava konsultti, sivistyspalveluiden konsultointi, Raila Oksanen?

2018-2019 Oppilasmäärä (103) / Tervossa syntyneet 2003-2012 - 0-9 LK

Lähde: Tilastokeskus / Tervon kunta

■ Tervossa syntyneet

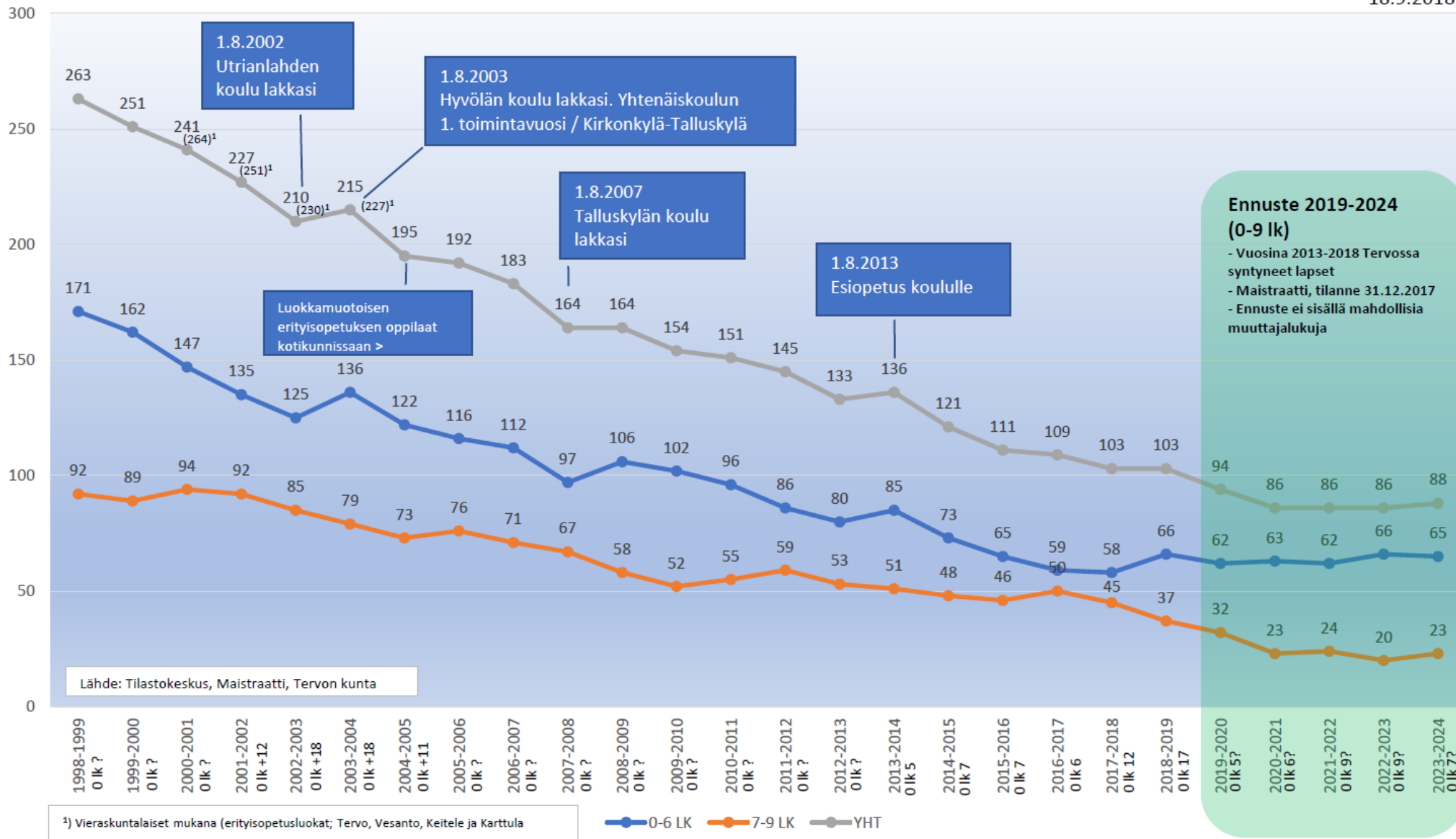
■ Oppilasmäärä 2018

18.9.2018

Oppilasmäärä 1998-2018 / Oppilasmääräennuste 2019-2024 / 0-9 LK

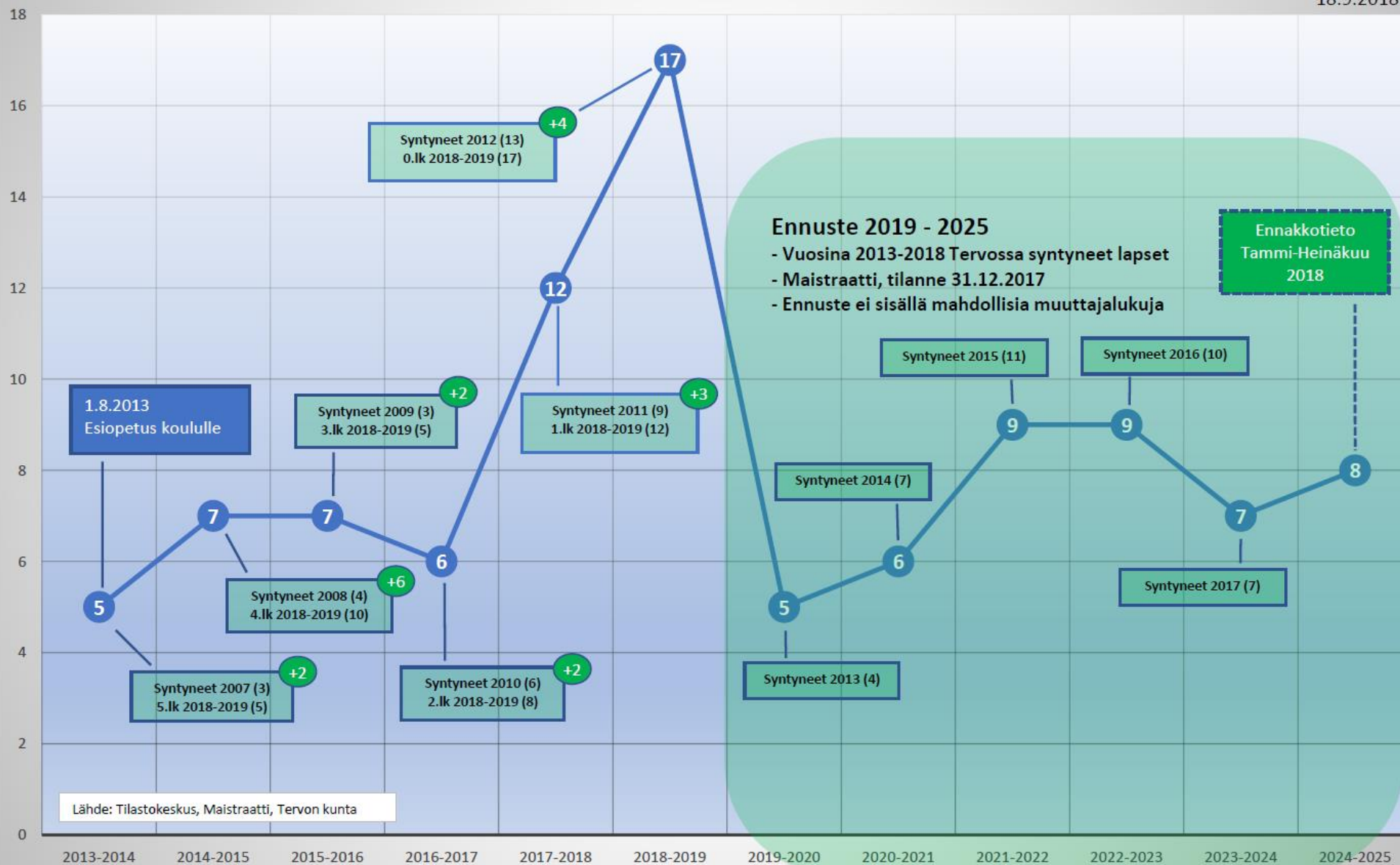
18.9.2018

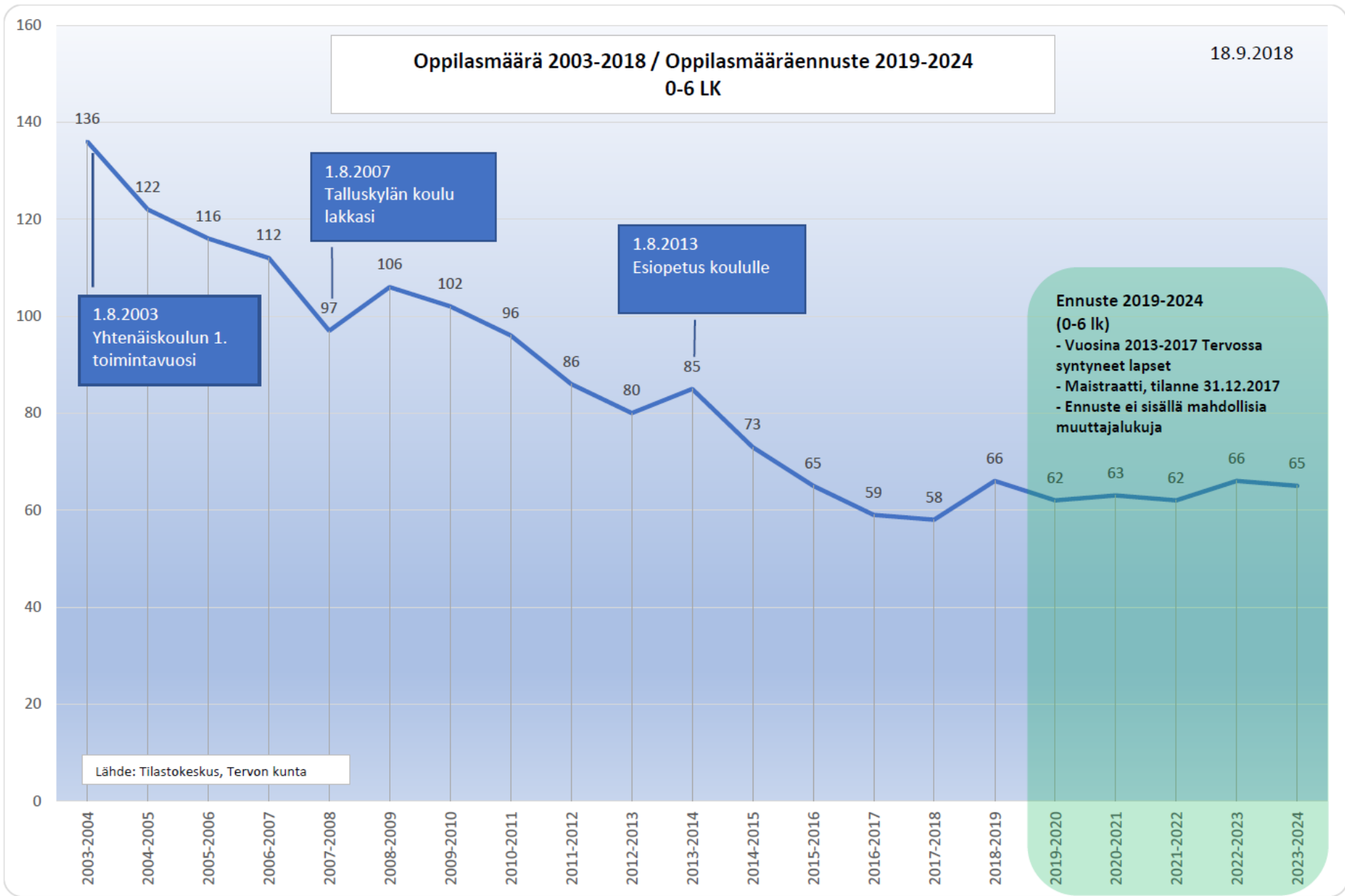

Esiopetus 2013 - 2018 / Ennuste 2019 - 2025

18.9.2018

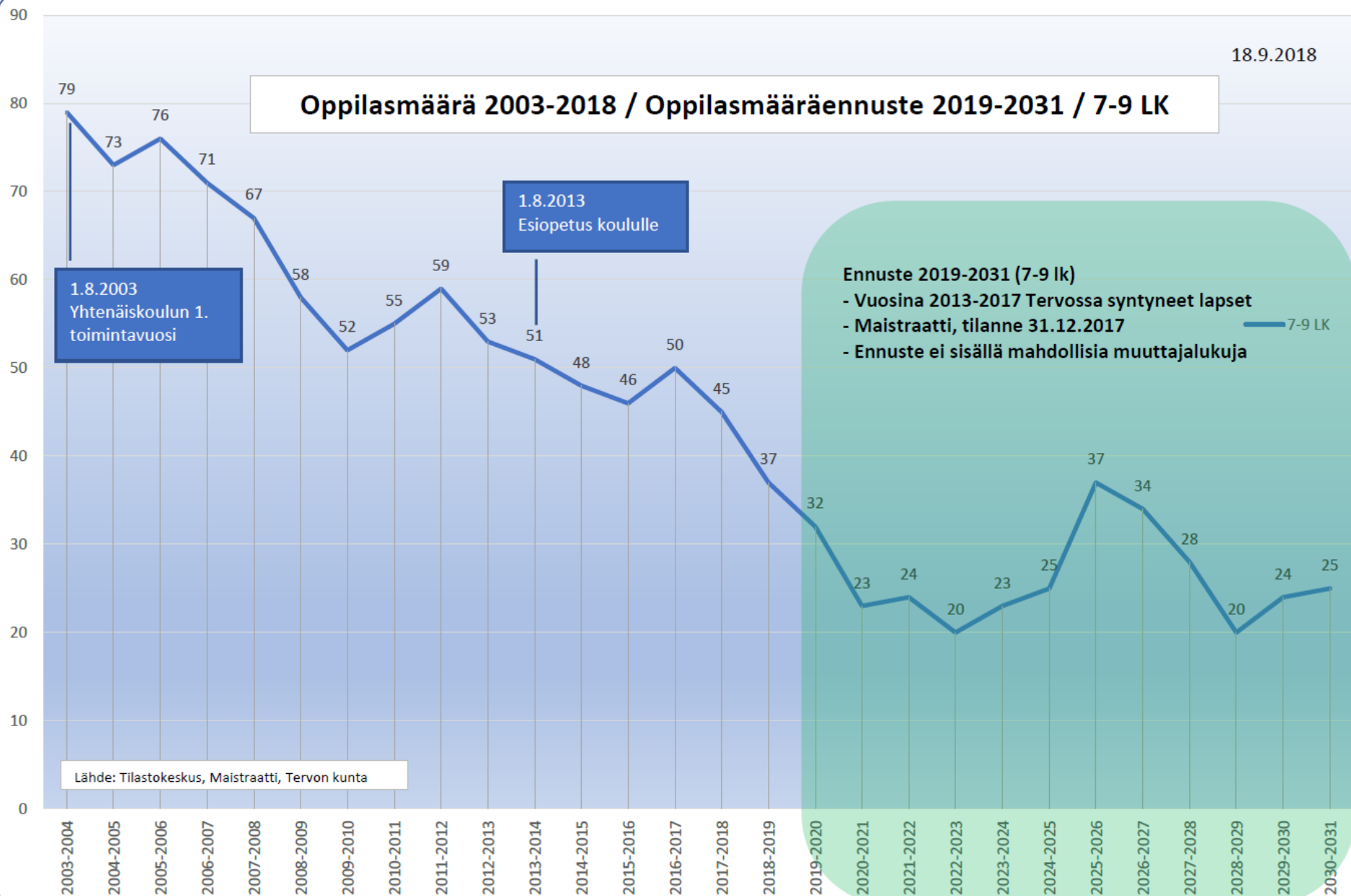

18.9.2018

Oppilasmäärä 2003-2018 / Oppilasmääräennuste 2019-2031 / 7-9 lk

Lähde: Tilastokeskus, Maistraatti, Tervon kunta

Ennuste 2019-2031 (7-9 lk)

- Vuosina 2013-2017 Tervossa syntyneet lapset
- Maistraatti, tilanne 31.12.2017
- Ennuste ei sisällä mahdollisia muuttajalukuja

— 7-9 lk

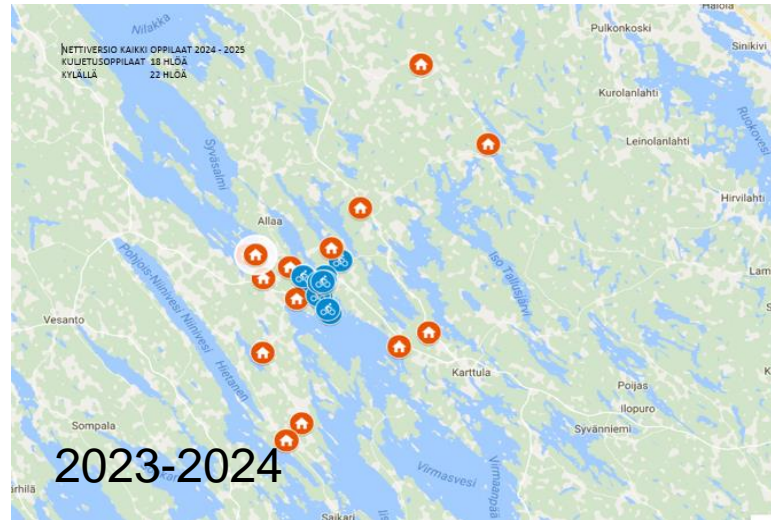
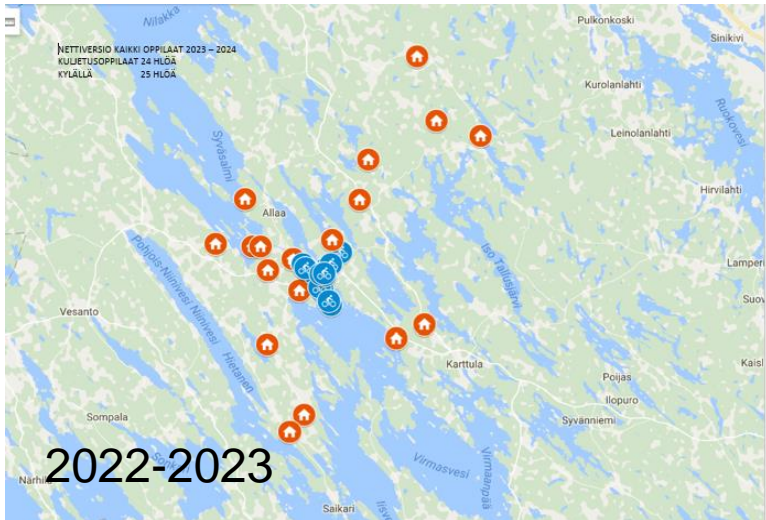
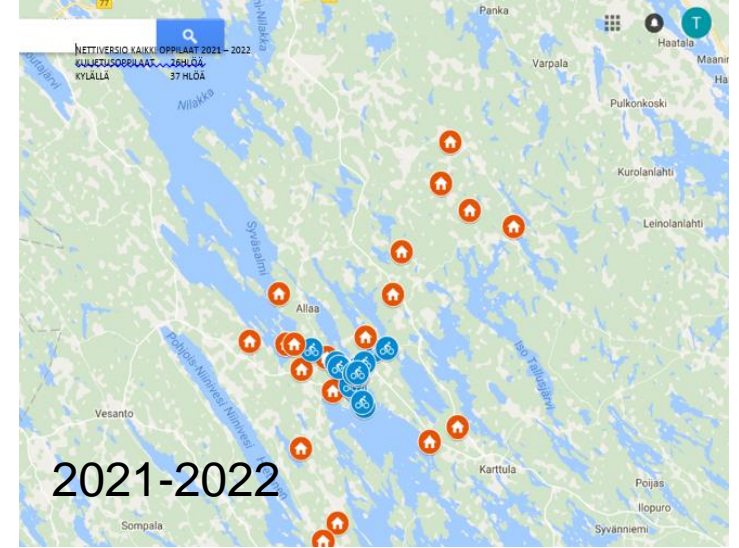
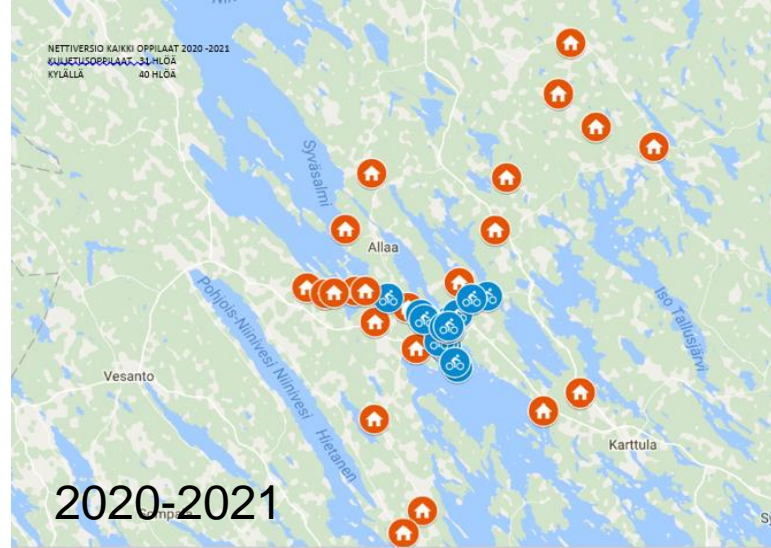
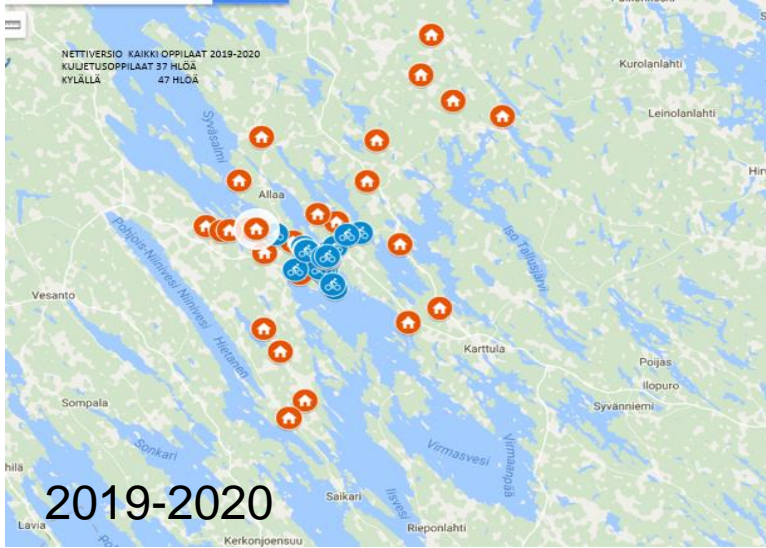
Vuosiluokat 7-9 -- 2018-2019 / Oppilasmääräennuste 2019-2031

18.9.2018

- Vuosina 2013-2017 Tervossa syntyneet lapset
- Maistraatti, tilanne 31.12.2017
- Ennuste ei sisällä mahdollisia muuttajalukuja

Kuljetusoppilaat

Vahvuudet (S)	Heikkoudet (W)
<ul style="list-style-type: none"> • Pieni ja sopeutumiskykyinen yksikkö; yksilölliset ratkaisut onnistuvat • Hyvä yhteishenki, opettajat keskenään yhteistyökykyisiä yli ainerajojen • Erityisoppilaiden yksilöllinen huomioiminen • Vaihtoehtoinen pedagogiikka innostaa ja tuo julkisuutta, saattaa lisätä muuttoa paikkakunnalle • <i>Kiusaamista ei ole niin paljon pienessä koulussa, kodin ja koulun välinen yhteistyö toimii paremmin pienessä koulussa</i> • <i>Kunnan vetovoima voisi olla erilainen koulu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieni yksikkö on haavoittuva: osaaminen henkilöityy ja poissaolot aiheuttavat riskin • Opettajilla laajat aineyhdistelmät (jopa 5 opetettavaa ainetta), tulevaisuuden rekrytointi vaikeaa • Opettajien työmäärän ennakointi onnistuu vain vuositasolla, jatkuvuus ei ole turvattuna • Vaihtoehtoinen pedagogiikka ei sovellu kaikille oppilaille, vrt. erityistä tukea tarvitsevat oppilaat • Valinnaisaineiden opetus: pienet oppilasmäärät eivät mahdollista useiden valinnaisryhmien muodostamista -> oppilaan todellinen valinnan mahdollisuus on erittäin pieni • taito- ja taideaineiden arviointi: OPH:n määäryksen mukaan valinnaisaineista ei saa enää uutta arvosanaa, vaan valinnaisaineiden arvosana korottaa 7. lk päätyneen pakollisen tt -aineen arvosanaan. • taito- ja taideaineiden opetus: pätevien opettajien saaminen esim. käsityön (kovat materiaalit) yläluokkien opetukseen -> arvosanan merkitys päättötodistukseen.

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"> • Muutoshalukkuus; opettajat ja henkilökunta motivoitunutta etsimään innovatiivisia ratkaisuja • Vaihtoehtoisen pedagogiikan toteuttaminen luo innovatiivisia ratkaisuja • Sote-palveluiden siirtyessä maakunnalle sivistyspalveluiden merkitys kunnan perustehtävissä korostuu ja panostus niitä kohtaan kasvaa • <i>Kansalaisopisto valinnaisaineiden järjestäjänä</i> • <i>Koulukyydeissä voisi säästää siten, että kyydit lähtisivät vasta klo 15. 13-15 välille iltapäiväkerhon tyyppinen ratkaisu, myös opettajien työllistämislle hyvä vaihtoehto</i> • <i>Rakennetaan uusi ekologinen koulu, joka toimisi monitoimitalona, tämä houkuttelisi sisäilmaongelmista kärsiviä oppilaita perheineen Tervoon, sanoin samoista ongelmista kärsiviä opettajia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Koulurakennuksen huono kunto: laajat korjaustarpeet aiheuttavat suuria kustannuksia • Oppilasmäärän väheneminen ennustetta huonommaksi • Pätevien opettajien saaminen eläköityvien ja muualle siirtyvien tilalle • Vaihtoehtoinen pedagogiikka aiheuttaa kielteistä julkisuutta ja lisää muuttoa paikkakunnalta. • Kuntalaisten osallisuuden toteutuminen: miten osallistetaan kaikki oppilaat ja huoltajat yhteiseen suunnittelutyöhön. • Oppilaan näkökulma: sosiaalisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen uudessa kouluympäristössä-> vanhojen kaverisuhteiden säilyminen • <i>Opettajatko järjestävät diskot pienimmille, mikäli 9 lk ei ole järjestämässä?</i> • <i>Pystyykö opettaja opettamaan montaa ainetta?</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kunnan muut palvelut toimii, miksi lakkauttaa yläkoulu?</i> • <i>Ainakin 25 % eskareista tänne muuttaneita</i> • <i>Esimerkkiä Kyyjärvestä</i> • <i>Kunnan varojen kohdentuminen oikein</i> • <i>Paljon monipuolisempi ja yksilöllisempi opetus</i> • <i>Ongelmiin ja kiusaamiseen puuttuminen parempaa</i> • <i>Digi-asiat kunnossa verrattuna naapurikuntiin</i> • <i>Erityisopettaja käy läpi kaikki 1-2 luokkien oppilaat syksyllä, huippua!</i> • <i>Opettajat halukkaita uudistuksiin, kun saavat mahdollisuuden</i> • <i>Tarvitaanko näin monta valinnaisainetta? Voisimmeko tehdä Tervon oman valinnaisaineen esimerkiksi luonto</i> • <i>Enemmän arvostamme tuttua ja turvallista lähikoulua kuin valinnaisaineiden suurta määrää, voisiko tehdä yhteistyötä muiden kuntien opettajien kanssa?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lapsella hirveä vastuu, jos opetus siirretään digitaaliseksi – riittääkö motivaatio, osaaminen ja jaksaminen kaikilla – miten käy koulun kasvatusvastuun?</i> • <i>Onko koulun sosiaalista merkitystä huomioitu tarpeeksi, yläkoululaiset tykkäävät tulla kouluun pitkälti kavereiden takia</i> • <i>Saako oppilas pienessä koulussa tarpeeksi eväitä jatko-opintoihin esimerkiksi sosiaalisten taitojen osalta?</i> • <i>Miten liikunnan ja musiikin tunnit järjestetään, kun ryhmät ovat niin pieniä</i> • <i>Yläkoululaisilla on valinnaisaineita, joissa he tuntevat olevansa hyviä, miten se toteutuu, jos valinnaisainevalikoima käy pieneksi?</i> • <i>Kuljettamalla lapsia ei säästetä mitään, lasten aikaa tuhlataan väärin</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pieni on kaunista, sillä mekin olemme valinneet Tervon asuinpaikaksemme</i> • <i>Koulu säilytettävä Tervossa</i> • <i>Yläkoulu pitää säilyttää</i> • <i>Kunnan päättäjiltä pitäisi tulla tahto säilyttää yläkoulu, tällä hetkellä vain vanhemmat ja koulun henkilökunta siitä haluavat</i> • <i>Kyyjärven malli</i> • <i>Valinnaisaineet naapurikuntien kanssa, digi-valinnaiset / järjestöt järjestämään valinnaisaineita?</i> • <i>Toivotaan, että yläkoulu säilyy, ei pitäisi olla muuta vaihtoehtoa, vaikuttaa tänne muuttavien perheiden määrään, otetaanko huomioon mahdolliset paluumuuttajat</i> • <i>Uusi koulu voisi tuoda perheitä lisää Tervoon</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Millä mittarilla mitataan opettajien laatua? Kuntalaistilaisuudessa oli puhetta opetuksen laadun pysyvyydestä, opettajan laatu syntyy mielestämme oppilaiden ja perheiden tuntemisesta, pienissä piireissä on parempi vuorovaikutus</i> • <i>Lapsien ”pelottelu” asiasta voisi loppua, ei puhuta asiasta niin kuin se on jo päätetty, lapsilla on oikeasti hätä, säilyvätkö kaverisuhteet (mikä ei ollut edes vaihtoehto), jos koulu muuttuu</i> • <i>Onko riittävästi tutustuttu muiden pienten kuntien koulujärjestelyihin?</i> • <i>Mielipidettä ei ole riittävän ajoissa kysytty, olisi pitänyt aikaisemmin</i> • <i>Onko hallitus jo päättänyt asian, onko vanhemmilla sananvaltaa?</i> • <i>Miksi päätös pitää tehdä vuoden loppuun mennessä?</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ideat kirjataan julkisiksi, kuntalaisten nähtäville</i> • <i>Turvallinen ja tiivis yhteisö</i> • <i>Sosiaalista vuorovaikutusta kehittää tiivis yhteisö, pienet ja isot oppilaat tuntevat toisensa ja oppivat toisiltaan</i> • <i>Miksi heikkouksia ei käännetä vahvuuksiksi, muuta Tervoon, meillä lapsesi saa opetusta pienessä ”kyläkoulumaisessa ympäristössä”</i> • <i>Uusi koulu ja myös muuta käyttöä koululle</i> • <i>Perempi kuskata opettajia kuntien välillä kuin kymmenkunta oppilasta</i> • <i>Digi-ajan hyödyntäminen opettamisessa, pätevä opettaja opettaa jossain</i> • <i>Valtion alle myös perusopetus pienissä kunnissa, ei vain kunnan harteille, jotta asutus säilyy myös maaseudulla</i> • <i>Digitaalinen oppimisympäristö, opitaan tulevaa varten, verkko-opetus koetaan positiivisena</i> • <i>Koulumatat ei ongelma, enekin on ”hihdetty”</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Osa vanhemmista muuttaa pois</i> • <i>Onko valmiselijoilla riittävästi tietoa kaikista vaihtoehdoista?</i> • <i>Kuinka paljon yksityisen ihmisen annetaan vaikuttaa päätökseen, esimerkiksi päättäjät</i> • <i>Kuka tekee lopullisen päätöksen koulun lopettamisesta, kunnanhallitus?</i> • <i>Jos ei ole yläkoulua Tervossa, tulee muuttotappio Tervolle, Tervo kuolee</i> • <i>Olemassa olevat perheet muuttaa pois</i> • <i>Ei pitäisi edes miettiä yläkoulun siirtämistä, vaan lähtökohtaisesti miettiä, kuinka se säilytetään</i> • <i>Sanotaan, ettei talous aiheuta ongelmia koulun säilymiseen, mutta koko ajan tuodaan erilaisia kustannusarvioita ja laskelmia</i> • <i>Herättiinkö asiaan liian myöhään, tiesimme Vesannon tilan</i> • <i>Jatko-opintoihin pitää olla samat lähtökohdat</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"><i>Investointien kohdetta voisi parantaa, tarkemmin mieltä kohteet ja kannattavuus (Lohimaa?), riskejä pitää ottaa, kuka/ketkä tärkeimmät</i><i>Uusi koulu, jotain uutta myös kaikille, esimerkiksi uimahalli tai vastaavaa hyötyä kuntoutumiseen</i><i>Voisimmeko olla edellä kävijöitä koulun säilyttämisen suhteen, huomioida nykyiset sisäilmaongelmat ja rakentaa puhdas kemikaaliton koulu</i><i>Yläkoulun lopettaminen ei ole vaihtoehto</i><i>Kuntien kanssa yhteistyötä myös harrastamiseen, jotta ei tarvitse harrastamista lopettaa tai muuttaa sen takia pois</i><i>Pieni, toimiva kunta on nykypäivän valtti, kaupunki kuitenkin lähellä, tätä pitäisi vain tukea eikä hävittää ja tuhota</i><i>Yhteisopetus yläastelaiset yhtenä luokkana ”yksilöllinen eteneminen”</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>Väärät ennusteet: Emme usko kuntalaistilaisuudessa esitettyihin ennusteisiin sitten millään! Esimerkiksi lastemme synnyinvuosina 2007/2008 syntyi vain ¾ lasta, nyt 2007 vuonna syntyneitä 5 ja 2008 syntyneitä on luokalla 10 oppilasta, eli syntyneiden kohdalla on oppilasmäärä yli tuplasti lisinyt ja 2007 lähes tupalaantunut</i><i>Kokonaisuuden hallinta</i><i>Kunnan / päättäjien tahtotila?</i><i>Tilastoihin voi vaikuttaa kunnan muilla päätöksillä, lapsiperheiden verotulot?</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"><i>Pienet ryhmät vahvuus, oppimisen voi käyttää enemmän aikaa, hommien aloittaminen ja keskittyminen parempaa</i><i>Yhteisöllisyys, isot ja pienet yhdessä</i><i>Eri vuosiluokat yhdessä</i><i>Voisiko koulu erikoistua esimerkiksi kädentaitoihin, luontoon tai muuhun kunnan kanalta positiiviseen – sauma saada oppilaita naapurikunnista</i><i>Tervossa hyvä imago, hyvä pohinä päällä koko ajan</i><i>Arvovalta, kunnassa ei ole muuta kuin koulutustarjonta</i><i>Päiväkoti yhteistyöhön mukaan, parempi nivelvaihe</i><i>Opetuksen järjestäminen ei ole ongelma, jos haluaa, OPS mahdollistaa monenlaisen opetuksen</i><i>Kylä säilyy vireänä</i><i>Etäopetus on tätä päivää, lapsilla valmiudet valmiina, myös jatko-opinnoissa ja töissä</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>Mikä kunta se on, missä ei ole yläkoulua?</i><i>Sosiaalisten taitojen oppiminen haastavaa jos on pienet ryhmät</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"><i>Opettajat liikkumaan, kolmen kunnan yhteinen opettaja?</i><i>Yhteistyö, opettajat liikkumaan</i><i>Kokonaistyöaika opettajille?</i><i>Rakentamisvaiheessa simppelet ratkaisut</i><i>Lähtökohtana on, että meillä on oma koulu</i><i>Kunnan tahtotila, panostetaan lapsiin ja nuoriin</i><i>Uusi koulu alakoulun tilalle</i><i>Uuden koulun monikäyttöisyys, koulua päivällä, iltaisin monitoimitalo, kansalaisopisto, kokouksia, konsertteja,</i><i>Rakentaminen kunnolla, ei hometta</i><i>Nykyaikaiset opetustilat, muunneltavuus</i><i>Yhteistyö ikäihmisten kanssa, yhteisiä ”tunteja” ja vuorovaikutusta, askartelua ja lehdenlukua</i><i>Jos on ihan pakko oppilaiden liikkua, niin suuntana Vesanto</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>Halutaanko Tervosta tehdä seniorikylä, arvovalinta</i><i>Paljon puhetta koulun tulevaisuudesta, mutta mitään päätöksiä/linjauksia ei ole tehty</i>

Vahvuudet (S)	Heikkoudet (W)
<ul style="list-style-type: none"> • Laadukas aineenopetus jatkossakin kaikille yläkouluikäisille oppilaille. • Kuntayhteistyön kehittäminen vastaanottavan kunnan kanssa. • Kokemukset Kaavilta ja Tuusniemeltä: oppilaiden, opettajien ja huoltajien näkemys myönteinen molemmissa kunnissa • <i>Enemmän mahdollisuuksia nuorten opettamiseen, jos opetus olisi Karttulassa tai Vesannolla</i> • <i>Karttulan ja Vesannon koulut pieniä kouluja</i> • <i>Koulu säilytettävä Tervossa</i> • <i>Halutaan säilyttää koulu, pienessä koulussa kotiutuminen uusilla oppilailla helppoa</i> • <i>Kaikki energia koulun säilyttämiseen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki yläluokkalaiset olisivat koulukuljetuksessa; aikataulutuksen vastaanottavan koulun kanssa, koulumatkojen lakisääteinen enimmäiskesto. • Oppilaan näkökulma: siirtyminen naapurikuntaan tutusta kotikoulusta jo 7. -vuosiluokalle saattaa aiheuttaa stressiä tms. • Aineenopettajien työllistyminen: löytyykö vastaanottavasta kunnasta työtä. (liikkeenluovutus ei ole mahdollista, opettajat eivät voi siirtyä vanhoina työntekijöinä uuteen kuntaan) • Kustannusten jako: hoitaako vastaanottava kunta oppilaan kaikki kulut (myös kuljetuskustannukset) pelkällä kotikuntakorvauksella, vai tulisiko Tervolle tästä vielä kustannuksia?

Yläluokat naapurikunnissa – SWOT Kevät 2018/Syksy 2018 Huoltajat

Vahvuudet (S)	Heikkoudet (W)
<ul style="list-style-type: none"><i>Kuinka moni muuttaa Tervoon sillä perusteella, että täällä on yläaste, tärkeämpää on että kunnassa on KOULU (=alakoulu) ja päiväkot</i><i>En nää hirveästi syitä, miksi yläkoulu pitäisi olla omassa kunnassa</i><i>Kaveripiiri laajenee</i>	<ul style="list-style-type: none"><i>Välimatkat oman kunnan sisälläkin pitkiä, mattojen piteneminen ei ole toimiva argumentti</i><i>Kunnan imagokysymys, eivät olisi muuttaneet, jos ei olisi yläkoulua</i><i>Vesannon koulun/lukion houkuttelevaisuus on oppilaiden silmissä heikko, opetus/matkat, esimerkiksi Talluskylästä tulee sama matka Kuopioon</i><i>Paljonko maksaa oppilaiden kускаaminen lähikuntiin?</i><i>Paljonko maksaa oppilaiden pysyminen Tervossa?</i><i>Koulukyydit maksavat</i><i>Miten järjestetään, jos Karttula luvannut ottaa, jos ryhmiin mahtuu, mitä jos ryhmiin ei mahdu?</i><i>Isot ryhmät ja opetus levotonta</i><i>Vesannolla ja Karttulassa koulut mitoitettu tietyn kokoisiksi, miten tervolaiset mahtuisivat? Onko otettu huomioon?</i>

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none"> • Palaute vastaavan järjestelyn jo toteuttaneista kunnista saattaa vahvistaa myönteisiä mielipiteitä. • Kuntayhteistyön kehittäminen vastaanottavan kunnan kanssa. • Toisen asteen opiskelupaikkojen turvaaminen naapurikunnissa: tutun yläkoulun yhteydessä järjestettävä lukio-opetus saattaa motivoida oppilaita hakeutumaan jatko-opintoihin: lähiseudulla oleva opiskelupaikka luo turvaa naapurikunnan lukio-opetuksen säilymiselle. • Oppilaan näkökulma: sosiaalisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen uudessa kouluympäristössä ->uudet kaverisuhteet 	<ul style="list-style-type: none"> • Imagokysymys: Kunta saattaa saada kielteistä mainetta opetusjärjestelyiden takia, vrt. Koti Rannalla -tapahtuma. • Kuntalaisten osallisuuden toteutuminen: miten osallistetaan kaikki oppilaat ja huoltajat yhteiseen suunnittelutyöhön. • Huoltajien näkökanta saattaa olla valmiiksi kielteinen yläluokkien opetuksen siirtämiselle naapurikuntiin: Yhteistyön ja opiskelun vaikeutuminen. • Oppilaiden sosiaalinen verkosto uhattuna, JOS hajautetaan oppilaat eri kuntien kouluihin. • Aineenopettajien työllistyminen: saadaanko laadittua sopimus, jossa opetusta järjestävä kunta ottaa nykyiset virassa olevat aineenopettajat palvelukseensa vanhana työntekijänä. • Pienen kunnan taloudellinen haavoittuvuus: esim. sosiaalipuolen lakisääteiset toimet voivat aiheuttaa niin suuria kustannuksia, että ne aiheuttavat vaikeuksia maksusitoumuksissa ja omissa investoinneissa. • Koulukuljetus: PL 32§:n mukaisten odotusaikojen riittävyys.

Yläluokat naapurikunnissa – SWOT Kevät 2018/Syksy 2018 Huoltajat

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
<ul style="list-style-type: none">• Osittainen yhteisopetus Vesanto/Karttula, taito- ja taideaineet, ryhmäytyminen ongelma• Uskotaan, että kavereita löytyy toisestakin koulusta• Kahden kunnan positiivinen yhteistyö (Vesanto)	<ul style="list-style-type: none">• <i>Eikö pitäisi ajatella lasten tulevaisuutta, nyt keskustelu pyörii vain Tervon tulevaisuuden ja aikuisten ympärillä</i>• <i>Miten kustannusten jakautuminen mahdollisen toisen kunnan kanssa toteutetaan?</i>• <i>Tervon koululla hyvä maine verrattuna esimerkiksi Karttulaan, pitkittynyt kiusaamisongelma</i>• <i>12-vuotias liian pieni käsittelemään täältä lähtöä, 16-vuotiaan pakko lähteä</i>• <i>Jos yläkoulu loppuu, osa vanhemmista laittaa lapsensa jo etukäteen muualle kouluun, jotta lapsi ehtii ryhmäytyä uuteen kouluun</i>• <i>Jos yläkoulu päätetään hajauttaa (mitä emme anna tapahtua) on ehdoton vaatimus, että kaikki luokan oppilaat ovat samassa koulussa, toisen paikkakunnan nuorilla ja omilla nuorilla ei välttämättä ole mahdollisuutta olla yhdessä kouluajan ulkopuolella</i>

Yläluokat naapurikunnissa – SWOT Kevät 2018/Syksy 2018 Huoltajat

Mahdollisuudet (O)	Uhat (T)
	<ul style="list-style-type: none">• <i>Kunnan imago, ”kuolinisku” kunnalle, ei uusia perheitä enään kuntaan</i>• <i>Verotulot vähenevät, jos opettajat muuttavat</i>• <i>Ei ole paluumuuttajia</i>• <i>Uusille potentiaalisille muuttajille matka voi tuntua pitkältä, eivätkä halua sen takia muuttaa</i>• <i>Yläkoululaisten hajaantuminen olisi harmillista nuorille, jos nuoret hajaantuu, niin suunta ei ole sitten Vesannon lukio, alueellisesti seutu pidettävä virkeänä, jos yläkoulu siirtyy niin kaikki samaan suuntaan</i>• <i>Miksi panostettaisiin hankkeisiin, jos meillä ei ole peruspalvelut (=Koulu) kunnossa?</i>• <i>Ei tule enään muuttajia kuntaan, jos koulu ei pysy, enemmän miettivät jo poismuuttoa, jos ei ole turvaa ja tietoa siitä, että koulu pysyy</i>• <i>Ei ole yrityksiäkään, jos ei ole koulua ja ihmisiä</i>